

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİNDE KULLANILAN BELGELER

ÖĞR.GÖR. Tansu ÖZBAYSAL

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

❖ Türkiye gümrük bölgesine giriş (ithalat) ve çıkış (ihracat) yapacak olan her türlü eşyanın gümrükleme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

❖ **Gümrükleme;** Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesine giren ve çıkan eşyaya ve taşıt araçlarına uygulanması zorunlu mevzuat işlemlerinin gerçekleştirilmesini ifade eder. Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesi, Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsar. Türkiye kara suları, iç suları ve hava sahası gümrük bölgesine dâhildir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

- ❖ Bu gümrükleme işlemlerinin ilgili kurumların onayından geçmesi ile birlikte «gümrük beyannamesi» ile yapılmaktadır.
- ❖ Türkiye 2000 yılından itibaren «Tek Tip Gümrük Beyannamesi» kullanılmaya başlanmıştır.
- ❖ Gümrük Beyannamesi, Gümrük Bakanlığı Merkez Tasfiye İşletme Müdürlüğünden ilgililer tarafından alınabilmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

- ❖İhracatta gümrük mevzuatı uyarınca doldurularak, ilgili ihracatçı birliği tarafından onaylanmasından sonra gümrük idaresine sunulan belgedir.
- ❖Gümrük Beyannamesi doğrudan doğruya mal sahipleri ile kanuni mümessilleri veya vekilleri tarafından düzenlenmektedir.
- ❖Gümrük beyannameleri üzerinde kazıntı ve silinti yapılamaz.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

- ❖Gümrük beyannamelerinin tescili için ibrazından sonra beyan edilen eşyanın cins, nevi, nitelik ve birim fiyatı bakımından herhangi bir düzeltilme yapılamaz.
- ❖Gümrük beyannamelerinin tescili, gümrüklerde tutulan deftere kayıt olunması, üzerine kayıt sıra numarası, tarih ve resmi mühür konulması ile tamamlanmaktadır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

- ❖ Gümrük idarelerince tescil edilen gümrük beyannameleri üzerinde herhangi bir değişiklik yapılması veya gümrük beyannamelerinin iptal edilmesi halinde, bu husus işlemi yapan gümrük idaresi tarafından onayı/kaydı veren İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine, mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine ve Türkiye İstatistik Kurumuna bildirilir.
- ❖ Beyannamede imzası bulunan kişiler cezai hükümlerin uygulanması açısından beyannamede belirtilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin doğruluğu ve ilgili rejimin gerektirdiği bütün yükümlülöklere uyulmasından sorumludur. Doğrudan temsil durumunda bu sorumluluk adına hareket edilenlere aittir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

- ❖ Beyanın bağlayıcı olması nedeniyle beyanname başkasına devredilemez; eşyanın başkalarına satılması beyan sahiplerini yükümlülüklerinden kurtarmaz.
- ❖ Her beyanname formu, bir kalem eşya için kullanılır. Beyan edilen eşyanın birden fazla kalemi içermesi halinde, her üç kalem eşya için bir devam formu (Ek 3 ve 4) kullanılır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

❖ Gümrük Beyannamesi formları, ya sekiz nüshalı (Ek 1) bir takım ya da dört nüshalı (Ek 2) iki takım şeklinde sekiz nüshadan oluşur.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

1 no.lu nüsha: **Kırmızı** renkte düzenlenir. İhracat ve/veya transit işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinde saklanır.

2 no.lu nüsha: İstatistik amacıyla kullanılır. **Yeşil Renkte Düzenlenir.**

3 no.lu nüsha: İhracatta işlem gördükten sonra yükümlüye iade edilir. İhracatçının ihracat yaptığını kanıtlayan resmi bir belgedir. **Sarı renkte düzenlenir.**

4 no.lu nüsha: Transit rejiminde, varış gümrüğünde saklanır. **Mavi Renkte** düzenlenir.

Transit Rejimi, Türkiye içerisinde kullanıma dahil olmayacak, serbest dolaşıma girmemiş ürünlerin, ithalat vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, gümrük gözetimi altında, Türkiye Gümrük Bölgesi içindeki bir noktadan diğerine taşınması aşamasında uygulanan gümrük rejimine verilen isimdir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

5 no.lu nüsha: Transit rejiminde varış idaresince teyit amacıyla hareket idaresine geri gönderilir. **Mavi renkte düzenlenir.**

6 no.lu nüsha: İthalatın tamamlanmasından ve beyannamenin kapatılmasından sonra beyannameye eklenen belgelerin asılları ile birlikte bu nüsha Gümrükler Genel Müdürlüğünde saklanır. **Kırmızı renkte düzenlenir.**

7 no.lu nüsha: İthalatın tamamlanmasından ve beyannamenin kapatılmasından sonra, sonradan kontrol ve istatistik amacıyla yükümlü tarafından saklanır. **Yeşil renkte düzenlenmektedir.**

8 no.lu nüsha: İthalatta işlem gördükten sonra yükümlüye iade edilir. İthalatta gümrük idaresince işlem gördükten sonra mükellefe iade edilir. Bu nüsha, aracı banka ve diğer kamu kuruluşları tarafından izlenen işlemlerde kanıtlayıcı nüsha olarak kullanılır. **Sarı renkte düzenlenmektedir.**

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

1. Gümrük Beyannamesi

Beyanname yerine kullanılan belgeler

Gümrük Yönetmeliği;

MADDE 131 - (Başlığıyla birlikte değişik:RG-2/12/2010-27773)

(1) Elçilik Mektubu, Kurye Mektubu, TIR Karnesi, ATA Karnesi, Kumanya Listesi, Özel Fatura, Déclaration en Douane, CPD Karnesi ve Sözlü Beyan Formu gibi belgeler gümrük beyannamesi yerine kullanılır, ancak bu belgeler gümrük idarelerine verilen beyannameler mahiyyetinde değildir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

❖ 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe giren Gümrük Birliği Anlaşması gereğince, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile ülkemiz arasındaki, sanayi ürünleri kapsamında yapılan ihracat ve ithalat işlemlerinde gümrük vergileri sıfırlanmıştır.

❖ Bu kapsamda eşyanın serbest dolaşabilmesi diğer bir ifadeyle gümrük vergilerinden muafiyet sağlanabilmesi için A.TR belgesi düzenlenmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

❖A.TR belgesi Avrupa Topluluğu ile Türkiye arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasına istinaden, Avrupa Topluluğu'na dahil, listesi verilen ülkelerle aramızdaki ticarete, serbest dolaşımda bulunan eşya (Türkiye veya topluluk menşeli olan veya üçüncü ülke menşeli olup Türkiye veya toplulukta ithal işlemleri tamamlanmış, gerekli gümrük vergisi, eş etkili vergi ve resimleri tahsil edilmiş, bu vergi ve resimleri tam veya kısmi bir iadedden yararlanmamış eşya) için, ihracatçı firma tarafından düzenlenen belgedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

- Almanya
- Avusturya
- Belçika
- Bulgaristan
- Çek Cumhuriyeti
- Danimarka
- Estonya
- Finlandiya
- Fransa
- Hırvatistan
- Hollanda
- İngiltere (Brexit)
- İrlanda
- İspanya
- İsveç
- İtalya
- Letonya
- Litvanya
- Lüksemburg
- Macaristan
- Malta
- Polonya
- Portekiz
- Romanya
- Slovakya
- Slovenya
- Yunanistan

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

- ❖ Türkiye’de A.TR dolaşım belgeleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından düzenlenmektedir.
- ❖ Avrupa Topluluğu ülkelerine sanayi ürünü ve işlenmiş tarım ürünleri ihracatı için kullanılır. İhracatçı firmanın bağlı bulunduğu Ticaret veya Sanayi Odası tarafından tasdiklenip, Gümrük İdaresince vize edilir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

❖ Malların menşei önemli olmayıp malların serbest dolaşımında olması esastır. Avrupa Birliği'ne yapılan ihracatta, Katma Protokol gereğince malların gümrük muafiyetinden yararlanabilmesi için **A.TR Dolaşım Belgesi**'nin ihracatçı ülke yetkilileri tarafından düzenlenerek gümrük idarelerince vize edilmesi gerekir.

❖ A.TR Dolaşım Belgesi, İhracatçı ülke gümrük idaresince vize edildiği tarihten itibaren dört ay içerisinde ithalatçı ülke gümrük idaresine ibraz edilmesi gerekir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

❖A.TR Dolaşım Belgesi, Türkiye'den Topluluğa veya Topluluktan Türkiye'ye doğrudan nakledilen eşya için düzenlenir. Üçüncü ülkelerden geçmek veya bu ülkelerde aktarma işlemine tabi tutulmakla beraber, bu ülkelerden geçişi veya aktarma işlemi Türkiye veya Toplulukta düzenlenen tek bir taşıma belgesi kapsamına giren eşya da doğrudan nakledilmiş sayılır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

- ❖ Topluluk ile gerçekleştirilen Gümrük Birliği sanayi ürünlerini içermektedir. Bununla birlikte, büyük bir çoğunluğunu gıda sanayii ürünlerinin oluşturduğu ve işlenmiş tarım ürünleri olarak nitelendirilen bir grup ürün de Gümrük Birliği kapsamında yer almaktadır.
- ❖ Öte yandan domates salçası, meyve ve sebze konserveleri, meyve suları, peynir, dondurulmuş ve kurutulmuş her türlü gıda maddeleri, et ürünleri Topluluk tarafından tarım ürünü olarak mütalaa edildiğinden, söz konusu ürünler Gümrük Birliği'ne dahil olmamaktadır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

- ❖ A.TR belgesi **beş nüsha** olarak düzenlenir. Yeşil Nüsha ihracatçıda kalırken, iki nüsha çıkış yapılan ilgili gümrük idaresinde kalır; bir tanesi ilgili Ticaret ve Sanayi Odasına gönderilir, bir nüsha da ithalatçı firmanın malını gümrüksüz çekebilmesi için ithalatçı firmaya gönderilir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

- ❖İhracatçılar veya gümrük beyannamelerini imzalamakla yetkili temsilcileri, bu dolaşım belgesini, belgenin arka sayfasında yazılı kurallara uygun olarak ve aşağıdaki noktaları dikkate alarak doldururlar.
- ❖Belge üzerinde silinti ve ilaveler bulunmamalı; düzeltmeler yanlışların üzeri çizilmek ve gerekirse doğruları yazılmak suretiyle yapılmalıdır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.1. A.TR DOLAŞIM BELGESİ

❖Dolaşım belgelerinde kayıtlı eşyaların, tanınmalarına olanak verecek yeterli kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüte yer vermeyecek açıklıkta cins, nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan edilmesi zorunludur. Bu gereği yerine getirmeyen ihracatçıların düzenledikleri belge, Gümrük İdaresince vize edilmez..

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

❖ Avrupa Birliği ile aramızdaki tarım ürünleri ticaretinde ve Avrupa Birliği'ne paralel olarak imzaladığımız Serbest Ticaret Anlaşmalarının (STA) yürürlüğe girdiği, listesi verilen ülkelerle aramızdaki ticarete tercihli rejimden yararlanılabilmesi için, menşe statüsünü belgelemek üzere düzenlenen dolaşım belgesidir.

❖ EUR.1 belgesi ya gümrük muafiyeti ya da diğer ülkelere göre daha avantajlı (indirimli) gümrük vergisi uygulanmasını sağlamaktadır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

❖EUR.1 Belgesi:

- ❖AB üyesi ülkelere yapılan tarım ürünleri ihracatında,
- ❖EFTA üyesi (İzlanda, İsviçre, Norveç, Lichtenstein) ülkelere yapılan ihracatlarda,
- ❖AKÇT (Avrupa Kömür Çelik Topluluğu) ürünlerinin ihracatında,
- ❖Türkiye'nin Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yapmış olduğu ülkelere (İsrail, Makedonya, Bosna Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Sırbistan, Karadağ, Ürdün, Şili, Morityus Cumhuriyeti) yapılan ihracatlarda düzenlenir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

❖ EUR.1 Dolaşım belgesi, AB ülkeleri (tarım ürünleri ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ürün listesinde yer alan ürünler için), EFTA ülkeleri (İsviçre, Norveç, İzlanda, Lihteynştayn), İsrail, Makedonya, Bosna Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Sırbistan, Karadağ, Ürdün, Şili, Morityus Cumhuriyeti'ne düzenlenebilmektedir.

❖ STA imzalayan ülkeler birbirlerine ortak gümrük tarifesi uygularlarken, üçüncü ülkelere karşı aynı gümrük tarifelerini uygulamazlar. Böylelikle STA imzaladığımız için ihracatçımızın rakip 3.ülke ihracatçısına göre tercih edileceği açıktır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

❖ İkili anlaşmalarda, ülkelerin korumak istedikleri sektörleri anlaşma kapsamı dışında tutabildikleri göz önünde bulundurulması gereken bir noktadır. Örneğin sıvı yağlar, İsrail ile aramızdaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın kapsamı dışına çıkartılmıştır ve bu nedenle ihracat işlemleri sırasında EUR.1 Dolaşım Belgesi değil, Menşe Şahadetnamesi düzenlenmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

- ❖ EUR.1 , ihracat sırasında düzenleneceği gibi, unutulma, ihmal ya da özel durumlar nedeniyle ihracat sırasında düzenlenmemiş olması, ya da düzenlenmiş; ancak teknik nedenlerle kabul edilmemiş olması veya varış ülkesi başka bir ülke iken STA üyesi ülke olarak değişmesi hallerinde.....
- ❖ Vize işlemi yapılan belgenin kaybı, hasar görmesi, çalınması ya da ithalatçı gümrük idaresinin bir daha talep etmesi hallerinde “İkinci Nüshadır” ibaresi ile ikinci kez de düzenlenebilmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

Sertifikanın Doldurulması

- a) Sertifikalar Karar'ın düzenlendiği dillerden birinde ve ihracatçı ülkenin ulusal mevzuat hükümleri çerçevesinde doldurulur.
- b) Sertifikalar yazı makinası veya elle doldurulabilir. El yazısı ile doldurulmaları halinde mürekkepli kalem ve matbaa harfleri kullanılmalıdır.
- c) Sertifika üzerinde silinti ve birbirini üzerine yazılmış kelime ve ilaveler bulunmamalı, değişiklikler doğru olmayan kayıtların üzeri çizilmek ve gerekli düzeltmeler eklenmek suretiyle yapılmalıdır. Bu şekilde yapılan düzeltmelerin sertifikayı düzenleyen kişi tarafından imzalanması ve Gümrük İdaresi tarafından tasdik edilmesi gerekir.
- d) Sertifikalarda kayıtlı eşyaların, tanınmalarına olanak verecek kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüte yer vermeyecek açıklıktacins nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan edilmesi gerekir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

- ❖ İhracatçı veya onun temsilcisi tarafından, bağlı bulunulan ticaret ve/veya sanayi odasından EUR.1 belgesi temin edilmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

- ❖ İhracatçılar veya kanuni yetkili temsilcileri tarafından, belirtilen kurallara uygun olarak toplam 6 nüsha doldurulup imzalanan sertifikalar, Türkçe faturanın kaşelenip imzalanmış bir fotokopisi ve bir dilekçe ile birlikte Ticaret ve Sanayi Odalarına verilir ve oda tarafından tasdik edilir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

zaman

Bir EUR.1 Sertifikası, ihracatçı ülkedeki vize tarihinden itibaren dört ay geçerli olur ve bu süre zarfında ithalatçı ülkenin Gümrük İdarelerine ibraz edilmesi gerekir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

A.TR vs EUR.1

A.TR Dolaşım Belgesi 2002/4616 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre Türkiye veya Topluluk'ta serbest dolaşımda bulunan eşyanın Türkiye-Avrupa Topluluğu gümrük birliği çerçevesinde tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, gümrük idaresince ya da bu idare tarafından yetki verilmiş kuruluşlarca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen bir belgedir. A.TR Dolaşım Belgesi eşyanın serbest dolaşım durumunda olduğunu gösteren bir belge olup eşyanın menşeyini göstermez. EUR.1 Dolaşım Belgesi ise eşyanın menşeyini kanıtlamaya yarayan bir belgedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.2. EUR.1 DOLAŞIM SERTİFİKASI

Menşe Şahadetnamesi vs EUR.1

Menşe Şahadetnamesi, eşyanın tercihli olmayan menşe statüsünü kanıtlamaya yarayan bir belgedir. EUR.1 Dolaşım Sertifikası, sertifikası muhteviyatı eşyanın anlaşma kuralları çerçevesinde menşeli olduğunu gösteren, ihracatçı tarafından doldurulduktan sonra Ticaret/Sanayi Odaları tarafından gerekli kontroller yapılarak tespit edilen ve gümrük idaresince vize edilmesini müteakip geçerli olan menşe ispat belgesi olup aramızda tercihli ticaret anlaşması olan ülkelerle yapılan ticarete indirimli tarifieden yararlanmayı sağlar.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.3. EUR MED BELGESİ

EUR-MED Dolaşım Sertifikası PAAMK (Pan Avrupa Akdeniz Kümülasyonu)'a taraf ülkelere ilgili ürünlerin ihracatında kullanılan menşe ispat belgesidir.

PAAMK sistemi;

AB-EFTA-Türkiye ve bazı Akdeniz ülkelerinin dahil olduğu bir çapraz kümülasyon sistemidir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

2. Dolaşım Belgeleri (Movement Certificate)

2.4. INF 2 BELGESİ

Türk menşeli ham madde veya yarı mamulün herhangi bir ülkeye ihracatının yapılmasından sonra, ithal eden ülke gelen bu ürünleri işleyerek nihai ürün elde eder ve bu ürünleri AB üyesi ülkelere satarsa ürünün imalatında kullanılan «Türk Menşeli Ürün» için Gümrük Birliği anlaşması gereğince gümrük vergisi alınmaması gerekmektedir.

Bu noktada gümrük vergisinden muafiyet sağlayan belgeye INF 2 Belgesi denilmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

- ❖ Menşe belgeleri eşyanın üretilmiş olduğu ülkeyi belirten ve tasdikleyen belgelerdir. Menşe belgeleri, eşyanın ithalatını yapacak ülkelerin amaçlarına göre istenebilmektedir.
- ❖ Bu amaçlar, gümrük vergisi gibi vergilerden eşyanın muaf olmasını sağlamak, eşyanın ihraç edileceği ülkenin uygulayacağı kota- anti dumping vb. taviz uygulamalarının gerçekleştirilebilmesini sağlamak, istatiksel amaçlar vb. olabilmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.1. Menşe Şahadetnamesi

Tercihsiz Ticaret enstrümanı olan menşe şahadetnamesi:

- İhraç konusu eşyanın, düzenlendiği ve onaylandığı ülkeyi resmi olarak gösteren eşyanın,
- Ülkede gördüğü değişiklik ya da işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılması gerektiğine kanaat getirilen eşyanın,
- İthal edildiği ülkenin menşeyini koruyan eşyanın, kaydedileceği belgedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.1. Menşe Şahadetnamesi (Kullanım)

Menşe tanımını, eşyanın ekonomik milliyeti olarak değerlendirdiğimizde Menşe Şahadetnamesine konu eşyanın,

- Tümüyle bir ülkede elde edilen/üretilen eşya olduğu, yani o ülke menşeli olduğu;
- Ya da üretimi birden fazla ülkede gerçekleşen eşya söz konusu olduğunda ise, bir ülke menşeli sayılabilmesi için o ülkede yeni bir ürün, farklı bir ürün imal edilmiş olduğu,
- Veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçiliğin, eylemin o ülkede yapılmış olduğu hallerden birini/birkaçını resmileştirmek için kullanılan belgedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.1. Menşe Şahadetnamesi

Menşe bir eşyanın ekonomik milliyetidir. Örneğin; Türkiye'de hasat edilen bitkisel ürünler, Türkiye'de doğmuş ve yetiştirilmiş canlı hayvanlar vs. Menşe kavramı önemlidir çünkü eşyanın ithalatı sırasında gümrük vergilerinin hesaplanması, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması(gözetim ve korunma önlemleri, miktar kısıtlamaları, anti-damping vergisi vs.) menşe ülkeye göre belirlenmektedir. Ayrıca, dış ticarete ilişkin istatistik tutulması bakımından da menşe önem arz etmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.1. Menşe Şahadetnamesi

- ❖ Bir malın menşeyinin belirlenip belgelendirilmesinde kullanılan Menşe Şahadetnamesi zorunlu olmayıp, ithalatçı firmanın isteği üzerine düzenlenir.
- ❖ Menşe şahadetnamesi bir ispat belgesi niteliğinde olup bir malın üretildiği ülkeyi gösteren belgedir.
- ❖ Bu belge 1 (bir) orijinal, 2 (iki) kopya, 1 (bir) başvuru formu olmak üzere 4 nüshadan oluşmaktadır. 1.'i sarı renkli 2.'si beyaz renkli olan 3. nüsha ve 4'üncü nüshası da Başvuru Formu olmak üzere toplam dört sayfadan oluşan şekli ile kullanımdadır. Bu belgenin basımı, satışı, onayı işlemlerinde de TİM ve TOBB yetkilendirilmiştir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.1. Menşe Şahadetnamesi

- ❖ Çıkış gümrük idarelerimizce vize edilmeyen; doğrudan ithalatçı ülke gümrük idaresine muhatap bir belgedir.
- ❖ Fiili ihracattan önce, ya da sonra düzenlenebildiği için, bu belgenin Dolaşım Belgeleri gibi ibraz süresi sınırı yoktur.
- ❖ Menşe Şahadetnamesi üzerinde bulunması zorunlu bilgiler özetle; ihracatçının unvanı, adresi, ülkesi, alıcının unvanı, adresi, ülkesi, ihraç eşyasının menşei ülke/ ülkeler, eşyanın net, açık ifadelerle tarifi, eşyanın miktarı, günün tarihi, taşımaya ilişkin bilgiler gibi belgeye konu ihracata ait bilgilerin beyan edilmiş olduğu yönüyle kontrolü de, beyan edilen menşe ülkenin doğruluğunun kontrolü de onay kurumları tarafından yapılarak belge onaylanmaktadır.

Eşyanın Menşeinin Tayin ve Tespiti

Kara suları da dâhil olmak üzere, tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya o ülke menşelidir. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;

a) O ülkede çıkarılan madencilik ürünleri,

b) O ülkede toplanan bitkisel ürünler,

c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar,

d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler,

e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ürünleri,

f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından söz konusu ülkenin karasuları dışındaki denizlerden çıkarılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri,

g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya,

h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkarılan ürünler,

i) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar,

j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya, **anlaşılır.**

Menşe Şahadetnamesi Aranılmayacak Eşya

Taşıdıkları marka ve alametleri itibarıyla menşei gümrüklerce tespit edilen ve CIF kıymeti **300 EURO'yu** geçmeyen eşya için menşe şahadetnamesi aranmaz. Aynı kişi veya firma tarafından Türkiye'deki bir firma veya şahıs adına gönderilen kap ve kolilerin hepsi bir bütün teşkil eder ve tamamın kıymeti birlikte dikkate alınır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.2. Form A Belgesi (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Form.A Menşe Şahadetnamesi ABD, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Japonya, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ile Ukrayna'nın Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) çerçevesinde ülkemize sağladıkları tavizli gümrük oranlarına konu mallar için söz konusu ülkelere yapılacak ihracatta aranan belgedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.2. Form A Belgesi (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Form.A belgeleri yalnızca İngilizce veya Fransızca olarak düzenlenmelidir. Rusya Federasyonu için Rusça düzenlenebilir. Adresler dışında Türkçe ifadeye yer verilmemelidir.

Tavizli vergilerden yararlanabilmek için FORM A belgesinin düzenlenmesi gerekirken, ihraç edilecek ülkenin, ihraç edilecek ürüne taviz tanıdığı, GTS listesinde yer alması gerekmektedir.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.2. Form A Belgesi (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Form A belgesi 4 nüsha olarak düzenlenir, Ticaret ve Sanayi odalarından temin edilip bu kurumlarca onaylanmaktadır.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.2. Form A Belgesi (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Form.A Menşe Şahadetnamesi ile Menşe Şahadetnamesi arasında fark var mıdır?

Evet. Form A Belgesi Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi(GTS) çerçevesinde tercihli rejimden faydalanması talep edilen eşyanın GTS ülkesi menşeli olduğunun ispatı için kullanılan bir belgedir. Yani eşyanın tercihli menşe statüsünü gösterir.Ancak menşe şahadetnamesi ise eşyanın tercihli olmayan menşe statüsünü gösteren bir belge olup herhangi bir şekilde indirimli tarifieden faydalanmayı sağlamaz.

Dış Ticaret İşlemlerinde Kullanılan Belgeler

3. Menşe Belgeleri

3.2. Form A Belgesi (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Sonradan Kontrol nedir?

Eşyaların menşe statülerini kanıtlayan EUR.1, fatura beyanı, Form. A Menşe Şahadetnamesi ve Menşe Şahadetnameleri gibi belgelerin doğruluğundan şüphe eden ithalatçı ülke gümrük idareleri ilgili anlaşma hükümlerine göre bu belgelerin doğruluğunu ve kurallara uygunluğunu teyit ettirmek amacıyla ihracatçı ülke gümrük idaresine gönderebilmektedirler. Bu işleme sonradan kontrol denmektedir.

7. TİCARİ FATURA

Fatura, satıcı tarafından düzenlenen, ürünün türünü, miktarını, birim satış fiyatını ve teslim şeklini gösteren kıymetli evrak niteliği taşıyan ve alıcıya (ithalatçıya) teslim edilen bir hesap belgesidir.

Vergi Usul Kanununun 229. maddesine göre fatura; satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı tutarı göstermek üzere emtiayı satan veya hizmeti gören tüccar tarafından alıcıya verilen ticari bir vesikadır.

Bu kıymetli evrak niteliğindeki belge; dış ticarete önem arz eden, gümrük beyannamesi, konşimento, sigorta poliçesi, mense şahadetnamesi ve serbest dolaşım belgesinin düzenlenmesinde esas alınır ve bire bir bu belgelerle uyumlu olmasına dikkat edilir.

Ticari faturalar, UCP-500'ün 37. maddesinde tanzim edilmiştir. Fatura, kesin satışlarda, satıcı ve diğer hallerde gönderici tarafından mahallinde düzenlenmiş ve başlıca;

- a) Faturanın düzenleme yeri, tarihi ve sayısı,
- b) Kesin satışlarda satıcı firmanın, diğer hallerde ise satıcı veya eşyayı gönderen firmanın adı ve adresi,
- c) Eşyayı satın alanın veya kesin satış dışındaki hallerde gönderilenin adı ve adresi,
- d) Ödeme şartları (peşin veya vadeli gibi),
- e) Satış bedeli ve teslim şartı (CIF, FOB veya diğer bir bedel gibi),
- f) Eşyanın cinsi ve nev'i ve satış birimine (kilo, metre, adet, düzine gibi) göre miktarı,
- g) Eşyanın birim fiyatı (1 metre, 1 kilo ve 1 adedinin fiyatı gibi),
- h) Eşyanın bulunduğu kapların cins ve nev'i, marka ve numarası ve adedi,
- ı) Eşyanın teslim ve bedelinin ödeme yeri,
- i) Eşyanın gönderilme şekli, **hususlarını içeren bir belgedir.**

Belge : Proforma Fatura (İhracat)

BEREN DIŞ TİCARET A.Ş.

Bolu cad. No: 88 BURSA

TS-EN-ISO 9001

KAUFSTADT AG
1293 Am Werhaam
Düsseldorf 4000 GERMANY

PROFORMA INVOICE

Invoice No : 0812
Invoice Date : 08/12/2005

Item No	Code No	Description	Qty. (Pcs.)	Unit Price EUR/Pcs.	Amount EUR
1	7905.00	Kalevision two circuit switch	2040	0,63	1285,20
2	7905.90	Two circuit switch mechanism	500	0,52	260,00
3	7906.00	Kalevision socket with earth contact	1080	0,61	658,80
4	7910.00	Kalevision dimmer	192	4,18	802,56
5	1507.02	Earthed socket with lid	240	0,70	168,00
Total EXW Athens:					EUR 3.174,56

NOTES :

- 1) Your Order Date : 05.12.2005
- 2) Terms of Delivery : EXW Athens-Greece
- 3) Delivery time : CW 51/05
- 4) Payment terms : 60 days after invoice date (as net)

GOODS ARE OF TURKISH ORIGIN

Proforma Invoice: İhracatçı tarafından ithalatçıya **önerilen satış teklif** belgesidir. Bu ihracatçı tarafından hazırlanan faturadaki teklifi (koşulları) alıcının uygun bularak kabul etmesi halinde taraflar arasında bir sözleşme hazırlanabilir. Proforma faturada, **malın cinsi, birim fiyatı, özellikleri ve teslim şekilleri** yer alır. Proforma faturanın **ticari ve hukuki** değeri yoktur. Muhasebe kaydı tutulmaz, yalnızca kontrol amacı taşınır.

- ☐İhracatçı bilgileri,
- ☐İthalatçı bilgileri
- ☐Fatura tarihi
- ☐Malın cinsi, birim fiyatı,
- ☐Gönderen firma kaşesi ve yetkili imzaları,